

Johann Quistorp Nicolaus Criecheilius

Exercitatio Anti-Papistica De Modernis Romanae Ecclesiae Cardinalibus

Rostochii: Kilius, 1651

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn741205548>

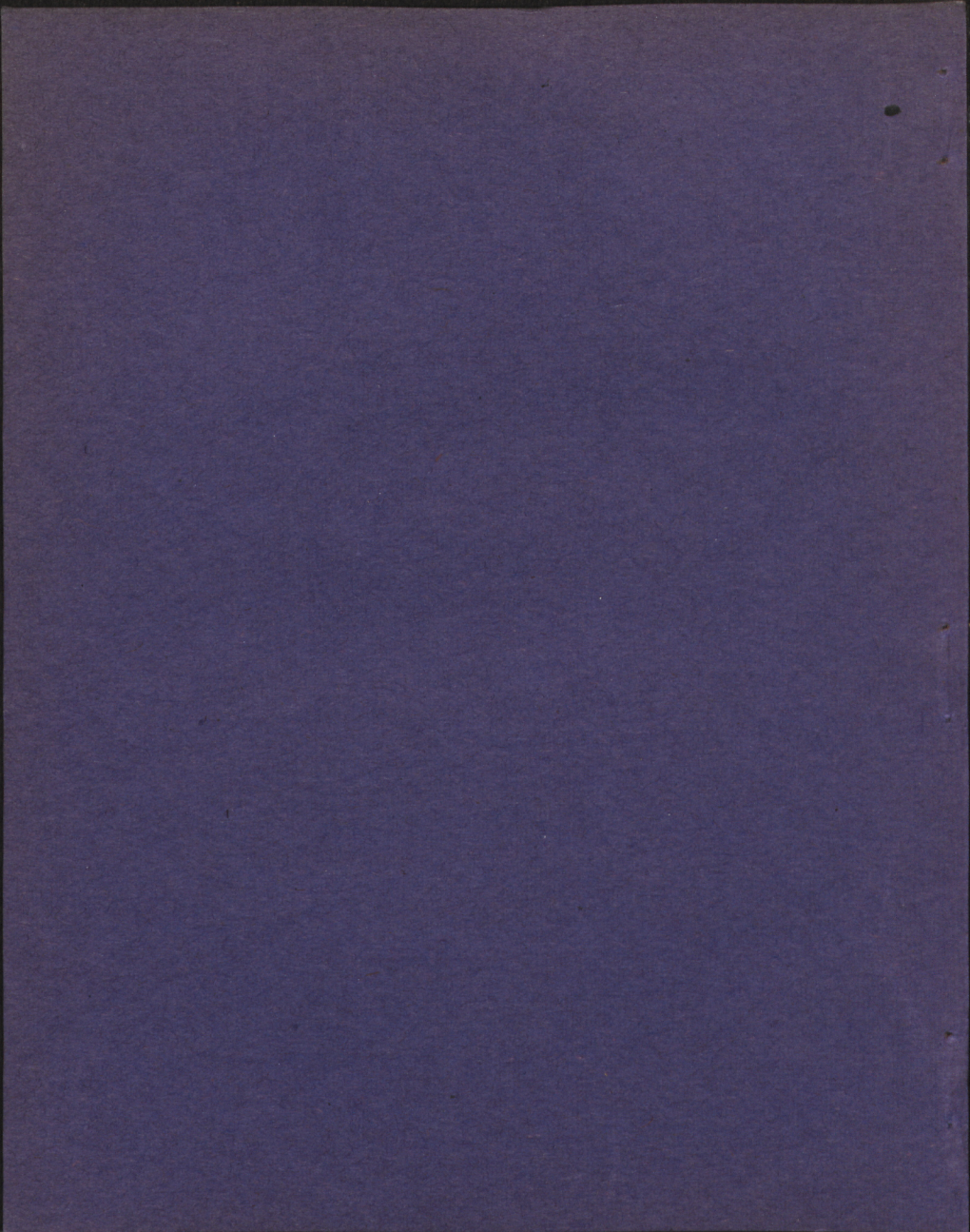
Druck Freier Zugang

Ru. Mus. 1657.

Reisberg, Johann / 6

Vert.: Lischel, Nicolaus

Σὺν Θεῷ.

24
41

Exercitatio Anti-Papistica
DE
Modernis
Romanæ Ecclesiæ
CARDINALIBUS.

Quam
PRÆSIDE
JOHANNES QUISTORPIO,
S.S. Theol. D. Prof. Publ. &
Eccles. Jacob.

Sustinebit

publicè

RESPONDENS

NICOLAUS CRIECHELIUS,
Wismariensis.

In Auditorio Magno, horis matutinis.

XXII. Januarij. Anno clc lcc LI.

✽(O)✽

ROSTOCHII,
Typis NICOLAI KILLII, Acad. Typogr.

1651

Universitäts-
Bibliothek
Rostock

De Modernis Romanæ Ecclesiæ CARDINALIBUS.

S. I.

Roma quæ quondam caput orbis erat, deserta à Constantino Magno, demùm penitus ab Ostrogothis everfa est; postquam ultimus Occidentalis Cæsar Augustulus ibidem regnarat. Sed ope Romani Episcopi revaluit, & postliminiò primatum, auxilio Francorum, Constantinopolitanis interim otiosis, & hic oscitantibus, affectavit. Hinc tandem Summum Sacerdotium, Dictaturam & Plebis Tribunatum, tanquam Occidentalis Augustus approximavit sibi: Canones condidit: Jurisdictionem Cardinalibus & Episcopis commisit, veluti qui in veteris Senatus Romani locum successissent: omnia exprimentur Latina lingua, nomen Senatus retinetur, tum purpurea vestis, quò tota Reipublicæ Romanæ forma ad priorem statum florentem Romanorum reduceretur; hinc Episcopi velut Præsides suarum Provinciarum, huc illuc mittuntur, & Monachi uti Satellites sui, omne replent hoc solum Romanum, ne Incolæ exuant tyrannidem hujus Anti-Christi; qualem distributionem Clericorum Romanensium, per Europam, Asiam, Africam & Orbem Novum, Papista *Aubertus Miræus Bruxcellensis in lib. de stat. relig. Christianæ*, exhibet.

S. 2. In hoc regno Papali, Pontifici Maximo proximi sunt, *Cardinales*, hodiè qui reliquis Episcopis, Presbyteris, Diaconis, & Subdiaconis ac Ministris reliquis minoribus multùm præesse volunt, ut experientia docet, & sicut id annotavit *Wilhelmus Ferdinand: ab Effelt in manuati politic.* Quare etiam *Onuphrius lib. de Tit. Cardinal.* (qui secutus *Pandolphum Pisanum in lib. de vit. Pontif.*) Cardinalem eum esse dicit, reliquis qui præest. Ita nempe ut qui primus est inter Episcopos, Cardinalis Episcopus nominetur; qui Princeps inter Presbyteros, sit Cardinalis Presbyter; item inter Diaconos primus, sit Cardinalis Diaconus; Erant enim plures Presbyteri in eadem Ecclesiâ, sed Præsæs tantum dicebatur Cardinalis; ut itidem sentit *Molinæus de Monarch. Temp. Pontif. cap. 3.*

A 2

pag.

pag. 37. Et Polyd. Vergil. de juvent. rerum l. 4. e. 9. Etiam CL. Salmafius de prim. Papa, pag. 11. scribit: Sacerdotes Cardinales primi sunt & principales Presbyteri, quos νεώτερος νεοεβουρίος & Πρωτοκαθηδράς Greci vocitant. Cardinalis enim à cardine, idem quod præcipuus ac principalis in cardine constitutus. Nam & cardo rei, quid dicatur notum est, ita & Cardinales venti i. e. præcipui. Cardinales virtutes, inde & Diaconus Cardinalis, pro primo Diacono. Ita etiam postea dici coeptus Archidiaconus, quod omnibus Diaconis imperaret. Quantum autem Onuphrius cum Assæclis à veritate recedat, apparet ex Antiquitate, ubi Episcopi non Metropolitanani, vel qui alios sub se haud habent Episcopos tamen Cardinales Episcopi indigetantur. Et si solum præcipui inter alios Cardinales dicendi, male Episcopos Cardinales appellant, cum nullus Episcopus aliis Episcopis præficiatur. Imò plures simul erant aliquando Cardinales in eodem Titulo. Imò ipse Bellarminus, lib. 1. de metab. Eccles. Milit. cap. 16. huic sententiæ Onuphrij contradicit.

§. 3. Leo Nonus fatetur Papam esse totius Ecclesiæ Cardinalem, & inde ipsius Clericos titulum Cardinalatus obtinuisse, quia Cardini illi quo cætera moventur proximius adhærent; de hisdem videamus ipsum in Epistolâ ad Michadlem & Leonem Acridamum Epist. 1. cap. 2. & §. 32. Post mille ac ferme viginti à passione Salvatoris nostri annos scriptâ, ita scribentem: sicut cardo immobilis permanens, ducit & reducit ostium, sic Petrus & sui successores liberû de omni Ecclesiâ habent iudicium, cum nemo debeat eorum dimovere statum; (quia summa sedes à nemine iudicatur) unde Clerici ejus Cardinales dicuntur, Cardini utiq; illi quo cætera moventur, vicinius adhærentes. Siccinè licet fingere quævis?

§. 4. Robertus Cardinalis Bellarminus à loco ad personas initio Titulum Cardinalium translatum dicit, is lib. 1. de Cler. cap. 16. (In quo capite sibi propositum habet Job. Calvinum lib. 17. Instit. e. 7. refutare) scribit; dictos fuisse Titulo Cardinales quasdam Ecclesias principales, ubi conferebatur Baptisma; inde a. Presbyter, tali Ecclesiæ qui præerat, dictum fuisse Cardinalem Presbyterum; ab Ecclesiâ videlicet Cardinali quam regebat, sic etiam postmodum dicti sunt Episcopatus Cardinales, & inde Episcopi Cardinales sex illi, circumvicini (ut Ostiensis, Portuensis, Sabinensis, Prænestinus, Tusculanus & Albanus) qui ad eligendû Pontificem conveniebant, eidemq; Pontifici à consiliis erant, præter cæteros Christiani orbis Episcopos, Sanè Locus non facit Cardinales, notum siquidem est

est in unâ eademq; Ecclesiâ, quosdam ex Clericis dici Cardinales & non
Cardinales. Imò sic multi reperiebantur Episcopi Cardinales, qui non
erant ex his sex, nihil itaq; valet Bellarmini effatum.

§. 5. Si dicam quod res est, quodq; probabilius apparet, dicti sunt
olim ij Episcopi, Presbyteri & Diaconi Cardinales, (voce non Scripturæ
sed Ecclesiæ; & quidem solùm Occidentalis, nam in Græca ne nomen
quidem hoc auditum fuit) qui alicui certæ Ecclesiæ Prætoriali fuere al-
ligati & incardinati; ita & Ecclesia illa fuit Cardinalis, stipata quoq;
pluribus circa eam Cardinalibus; ut itaq; cardo fixus & immobilis, ac
circa ipsum valvæ volvuntur, ita circa ipsos tanquam circa fixos Cardina-
les,olvebantur illius curæ fideles, in Regimine Ecclesiastico & Spirituali,
ut habet *Glossa in C. ministerium de offic. Archiepiscop. Sicut olim Cardina-
nalis nomen impositum cujuslibet Cathedralis sacerdotibus. Sed cum
ejusmodi Cardinalium ingens multitudo, undiq; Romam commeantium,
urbem impleret, tandem nomen Cardinalis cæteris ademptum est, &
solis Romanensium Parochiarum Presbyteris & Diaconis reservatum,
ut habet *Rex Angliæ apud Molinaum de Monarch. temp. cap. 3. p. 28. §. 5.*
Hinc patet, Adventitios & vagantes, qui pro Ordinario quandoq; rem-
sacram tractabant, vel qui tali Ecclesiæ solùm ad obtinendam Eleemo-
synam adhærebant, non Cardinales dictos fuisse.*

§. 6. Hoc quod diximus. *Marc. Anton. de Dominis* variis ex Anti-
quitate exemplis & rationibus it probatum *lib. 4. de Republ. Eccles. cap. 5.*
§. 1. 6. 7. 8. &c. Quem quisquæ consulere poterit. *Gregorius* identidem
Cardinalium & quidem nostro sensu, quem hic probamus meminit,
quod patet ex varijs ejus *Epistolis Decretalibus, & dist. 71. can. 5. ubi exa-
presse Cardinalis sumitur pro proprio alicujus Ecclesiæ clero. & 21. q. 1. re-
latio decret. causa 21. q. 2. can. 6. & Glossa. decreti causa 21. quest. 1. can. 5.*
Cardinalem i. e. proprium Episcopum. Stat itaq; adhuc sententia, quod
tot sint Cardinales propriè dicti, quot sunt Ecclesiarum Collegiatarum
fixi Episcopi & Presbyteri ac Diaconi: sic Cardinalatus nullam dignita-
tem vel Prælationem sese importat, ut aliàs voluit *Onuphrius*, sed Ordini-
narium Clericum, & in suâ Ecclesiâ suo Titulo stabilitum & insitum, no-
tat, ubi quisq; propria Ecclesiastica munia administraret,

§. 7. Proprium veterum Romanorum Episcoporum, circa seculum
æreæ Christi nonnum munus erat, ut bis in mense, imò sæpius sacrosanctum
Palatium in troeant, ibidem conveniant, si forte citius Ecclesiæ agoni-
zanti, vel querelis hominum medelam adhibere possent, ut commemorat

*Cesar Baronius in Tom. 10. Ann. 882. num. 8. ex constitutione quapiam Johannis octavi Papæ. Nihil itaq; absurdius eū Cardinalem dici velle, qui nulli certæ Ecclesiæ est alligatus, unde tamen nomen hoc venit; Et nullus Episcopus potest duabus præsidere Ecclesijs tanquam titulatis, sed unī tanquam Commendatæ (sc: cui ad tempus cura committitur, donec probus & pius Episcopus reperiri possit) alteri vero tanquam Titulatae præesse valet, ut determinat decret. causa 21. in init. q. 2. Ne itaq; plane infringatur regula, Unum hominem non nisi uno sacerdotio potiri posse, decrevit Papa, ut Electi Romani Cardinales, non appellarentur Episcopi, etsi adhuc Episcopatibus suis fruerentur. Exempl. habes in Hippolyto, qui simul varijs præfuit Episcopatibus; is erat Cardinalis Diaconus S. Lucæ Romæ, & Archipresbyter S. Petri, & simul Episcopatum possedit Mediolanensem, Capuanū, Strigoniensem, Agriensem, Mutinensem ac Ferrariensem, sicut unus tot Episcopatibus, 100 etiam miliaribus à se invicem distantibus, præfuit; hocne est abominandum? Quid etiam nunc fiet ijs qui Româ procul absunt, nec ibidem sacra tractant, tamen S. R. E. Cardinales appellantur, qualis adhuc hodiè floret in Gallia *Julius Mazzarinus successor Rislj Cardinalis*, & alij quàm plurimi, hi equidem non sunt nisi æquivocè Cardinales Romani; Qui in majori copiâ recensita enuciare velit, *Marcum Anton. de Dominis Archiepiscopum Spalatinam* adeat; qui post ad Protestantium classem transiit, & scripsit libros X. de Repub. Ecclesiasticâ. Sed cum Cantabrienſis & alij in Anglia Magnates, illum ibi nō eo loco haberent, quo æstimari oportebat, instigante quodam legato Hispano; & plus nimium fidens suo veteri congerroni Urbano VIII. Romam rediit; in arresto detentus obdormivit, & mortuus combustus est Anno 1622.*

§. 8. Quod Cardinalitæ elationis occasionem attinet; civitatis Romanæ eminentia, prout Episcopo Romano, ita quoq; ejusdem Clero, semper accommodata fuit occasio se nimium quantum efferendi, sic sensim unâ cum suo capite creverunt Romani Clerici, donec ad hoc dignitatis fastigium evecti fuerunt, de quo nimio Romanorum Diaconorum fastu suo tempore *Hieronymus & Augustinus* conqueruntur, eum dicit *Hieronymus in Epistolâ 85. esse. ollam ardentem, Senatū Pharisæorum, & imperii factionem.*

§. 9. Nunc in tantum eorum arrogantia incruduit, ut soli Romani per Excellentiam velint vocari Cardinales; & ne quidem Romæ omnes, sed certi exempti & deputati ad hanc præminentiam; Et etiam hanc dignitatem.

toto his facile largiuntur illi qui Pontifice indigent, quia per hos aditum ad illorum caput habent, nam obesse hi potissimum plurimum & prodesse hominibus, Ecclesie Romanae addictis possunt, si velint. Cardinales dicuntur diciq; volunt, ut parum sacra tractant, hinc potius Reguli essent dicendi, quibus etiam *Bellarminus* ipse Cardinalis, in suo scripto contra *Britanniae Regem* aliquoties æquiparavit. Quod tamen non æquitati, sed potius alicui necessitati (quæ legem frangere solet,) vel imprudentiæ, aut timidâ religione percussis imputandum erat: audi ipsum *Regem* apud *Molinæum* lib. cit. cap. 3. scribentem: *Cardinalatus cum sit nihil aliud quam nova Papatum institutio, quam in immensum excrescere decessorum Regum nostrorum in quam, qui his aliquot seculis rem Christianam tulerunt, molli & ad omnia Pontifici connivens lenitas, permisit. Nichil dicerem, si ageretur de gradu pastoris, quem obtinet in Ecclesia circa Spiritualia, sed in rebus terrenis, Bellarminus eos Principibus præponit. Imò quod ad huc majus est, ne quidem Cardinales stare jubentur ad equi Papalis frena, nec tronum Papalem in humeros elevant, quod spectare ad Cæsarem & Reges scribit *Bellarminus* lib. Sac. ceremon. sect. 2. cap. 3. Qui velit ordinem scire, quem Clerici & Seculares mutuo servant, is ad eat lib. 1. Ceremon. sect. 3. & ibidem luculenter offendet, Cardinales Romanos nunc Regibus non solum conferri, sed & præferri multum.*

§. 10. Olim non erat sic, ibi enim si ab initio in tantâ dignitate Cardinales Romani fuissent constituti, nunquam relicta Romana residentia ad Monachorum ordinem se contulissent, quod tamen de *Richardo Mabilienfi*, & *Desiderio Cosinensi Abbate Gregorij septimi*, Registrum confitetur lib. 9. Epist. 11. imò aliquot vicibus in Conciliis Episcopus non Cardinalis Cardinali Presbytero Romano præpositus est. Nova plane sunt hæc omnia, de quibus nihil purior Ecclesia veterum scivit, nihilq; ideo *Justinianum Imperator* in suis Decretis de Clericis & Ecclesiasticis personis cavisse, testatur *Conradus Rittershusius* in *Novell. parte primâ, cap. 7. num. 14.* Et demum sec. XI. ut historici annotant, Cardinalium nomen in usu, seu (ut *Balau* ex *Johanne Baconthorpio* refert) in precio haberi cœpisse; commemorant *Centuriatores Cent. XI. 6, 7. pag. 354.*

§. 11. *Bellarminus* modernis Cardinalibus sequentia peculiaris destinati officia ait: quod sc. habent cōmune cū Episcopis & Presbyteris & Diaconis, siquidem cuncti Cardinales, aut Episcopale aut Presbyterale aut Diaconale officium simul habent. Et jam sub Diaconū aliquem *Johannem*, Cardinalem dictum fuisse, ex *Baronio* ad annum 963. num. 23. patet. Porro
hucum

horum officium est Pontificem ut eligant; demum ut huic perpetuè
adstant, inq; regimine universæ Ecclesiæ consilio adsint.

§. 12. *Bellarminus*, quando comparationem instituit Cardinalium,
cum Episcopis, concedit quoad ordinis potestatem & jurisdictionem in
propriam Ecclesiam i. e. Episcopi in suam diocesim, majorem & præ-
stantiorem esse Episcopum non Cardinalem, Presbytero vel Diacono
Cardinali. Si ita? Unde Ergò tantum sibi venditant Cardinales, qui
nudos Episcopos vili loco habent, ut eos inter suos servos nuncupent?
Culpandus quoq; hic erit Papa, qui Cardinales Filios suos dilectos coram
stantes audit, at Episcopos Fratres suos, non nisi ad oscula pedum suorum
prostratos, admittit.

§. 13. Regerit *Robertus dicto cap. 16. de Cleric.* In regimine Ecclesiæ
universalis, major est Cardinalis Presbyter vel Diaconus Episcopo non
Cardinali. (Nam Episcopi simplices nunquam adhibentur ad regimen
universæ Ecclesiæ, nisi rarissime. i. e. cum ad generale Concilium advo-
catur) at Cardinales ferè quotidie adsunt Pontifici, & de rebus ma-
ximi momenti in Consistorio Romano consilia conferunt. Sed quic-
quid hic oggerat; Papa sane ex longinqua permissione & constitutione,
non est nisi Romanus Episcopus Metropolitanus, & inter Patriarchas pri-
mus; hoc concessio, Cardinalitia dignitas, quæ dicitur Universam repre-
sentare Ecclesiam, tota concidet. Et nunquam probabunt quondam,
vel ante tempora Phocæ parricidæ Mauritij Cæsaris, Romanum Episco-
pum fuisse Oecumenicum, tum quoq; stipatum fuisse hujusmodi Consi-
liariis Oecumenicis. Concedimus Romanam Ecclesiam jam diu Sena-
tum Ecclesiasticum sc. proprium Clerum habuisse, sed non talem tantaq;
pollentem autoritate, ut nunc iniq; existimari vult; qui ut Duces à Cæsari-
bus ita ipsi à Papa Cardinales creantur, suæ dominationi ut adstant. Car-
dinales Presbyteri Romani olim, concesserunt Episcopis præcedentiam,
& nunc ambabus ulnis Episcopus abdicato Episcopatu suo, recipit Pres-
byteratum s. Diaconatum, si saltem & Cardinalitio posset gaudere titu-
lo; nil curantes Concilium Chalcedonense, quod eos pro sacrilegis ha-
bet, qui abdicato Episcopatu ad Presbyteratum transeant: Quo tamen
hodie nihil Romæ est usitatius. Idem quod dixi, prohibitum quoq; est in
Concil. *Constantinopolitano VI. c. 7.* ne Diaconi sedcant loco honora-
tiori, quam Presbyteri: etiam in *Aquigranensi* synodo sub Ludov. Pio
sub poena abrogationis cautum fuit, ne Diaconi in medio Presbytero-
rum sedeant: at quid hæc ad modernam Romanam hierarchiam, non cur-

rat

erat amplius talia Romana aula, mutat quadrata rotundis Concilia pro arbitrio figit & refigit. Insuper *Bellarminus*, quid aliud agit, quam quod se ipsum proprio jugulet gladio, dum scribit: Fateor olim Episcopos quoscunq; prælatos fuisse Cardinalibus non Episcopis, imo etiam Cardinalatum gradum fuisse ad Episcopatum, ut quoq; *Onuphrius* recte docet in lib. de Cardinal. & aperte colligitur ex lib. 1. cap. 7. vita *S. Gregorij*. Hæc *Bellarmin.* Quid E. cum tot tantisq; novitatibus heri natis obtinebunt? reddant potius singulis quod debent, & vicissim Diaconi & Presbyteri Romani subordinentur Episcopis, ut fuit primitus usitatum. Et ad evitandam majorem absurditatem Episcopus s. Archiepiscopus, retento suo Episcopatu Cardinalis Diaconus creatus, dicitur *Electus Episcopus*, & Cardinalis Presbyter *Administrator perpetuus sui Episcopatus*. Hæc sunt artificia à Papis Avinione inventa.

§. 14. Hic tandem *Bellarminus* victas tenetur porrigere manus, & cum hoc modo haud obtinere potuit quod volebat, alia id aggrediendum duxit via. Præminentiam tandem ex sola Electione Papæ derivare conatur. Nam quamdiu adhuc Cæsares Clerus & populus eligebant Papam, non tantæ auctoritatis Cardinales esse potuerunt, quam post factum est, cū ad illos solum spectavit electio: hæc ille. Quod testatur quoq; *Pet. Damiani Cardinalium Princeps*, apud *Baron. Annal.* T. 11. An. 1061. *Cadaloum Compellans*. Quid tibi de Cardinalibus videtur? qui videlicet & Romanum Pontificem principaliter eligant &c. Et per consequens ipsis solis aditus ad Papalem dignitatem patet, juxta *Decreti part. 1. dist. 79. can. 3. & 4.* Sed quæ hinc sequela. Sane pluralitas vel paucitas Electorum Papæ, nullam conferit dignitatem in se spectatam, (quis dicet multum nunc decessisse auctoritati Electorum, quia in nuperis Recensibus imperi unus superadditus adhuc fuit Septem viris.)

§. 15. Et adhuc prius probare debebat, quo jure ad illos solum spectet Papæ electio: Novum plane hoc est, & ad arrogantiam Papiſticam spectans opus: aliter quondam fiebat, ut apparet ex *Euseb. l. VI. histor. cap. 29.* & ex *Cypriano lib. 3. Epist. ep. 13.* more recepto, Cornelium Dei judicio, cleri ac plebis suffragio Episcopatum ordinatum fuisse. Item *Platinam invita Gregorij primi*. Nunc non præcum illum tenorem observant Papiçolæ, in seculo XI. demum sub *Nicol. in Lateranensi Concil.* de Papæ electione editum aliud decretum, quod ita habet: *Ut obeunte Romane Ecclesiæ Universalis Pontifice, inprimis Cardinales Episcopi diligentissime simul de electione tractarent*, ipsi deinde cæteros Cardinales

B

adhibe-

adhiberent, ſicq; reliquis Clericis & Populus ad conſenſum novæ electionis accederet. juxta Gratianus diſtinc. 23. c. 1. In nomine Domini. Item Tom. 3. Concil. part. 2. pag. 1666. etit. Bini; additur tamen adhuc in eadem diſtinctione paulo poſt hæc limitatio, ſalvo debito honore & reverentia dilecti filij noſtri Henrici, qui in præſentiarum rex habetur, & futurus imperator. Donec tandem planè Cæſar & populus Romanus excluſi à Pontificis electione (quod putat Onuphrius Anno 1072. ſub Gregorio VII. contigſſe,) & ad ſolos Cardinales res devoluta eſſet; juxta Johannem Baconthorp in prologo 4. ſentent. queſt. 10. Nam major eſt dignitas, inquit, legi, quæ regitur Sp. ſancto, quam legi ſeculari. multa huc ſpectantia notavit accurate, ut ſolet Jacobus Uſſerius Theologus Dublinienſis in tract. De Chriſtianarum Eccleſiarum ſucceſſ. & ſtatu in ſin. c. 4. Beſarm. de Cler. l. 1. c. 9. obſervavit, ab Anno 1179 in uſu fuiſſe, ut Cardinales eligerent Papam. Et ad hujusmodi electionem omnia tendunt, quæ in decretis Gratiani diſt. 79. ſtatuuntur. Circa An. 1272. Gregorius X. (ut refert Mare biſt.) in Conc. Lugdunenſi decerni curavit, ad Pontificis electionem maturandam in poſterum, ut Cardinales in conclave mitterentur, neq; inde exeundi, bibendi aut comedendi facultas eis concederetur, donec convenirent in electione Sexti decretab. lib. 1. tit. VI. cap. 4. Itaq; eſt baſilica Romæ in monte Vaticano, in cujus conclavi ſubducuntur Cardinales nec inde exeunt, priuſquam ſint concordēs in electione novi Hierarchæ Romani, quem papam appellant, nomine quo olim omnes Epilcopi vocabantur, unde hodie ſacerdotem vocamus Pfaſſ. Huc ſane ſpectat Wiccliffi. 4. artic. 40. in Conc. Conſtant. ſeſſ. 8. Electio Papæ à Cardinalibus per Diabolum eſt introducta. Sic tandem poſt ſolutum ſatanam, ut eſt C. 20. Apocalypſeos, iſtis Antichriſti temporibus, adempta eſt juſtis poſſeſſoribus à temporibus Apoſtolorum, Conſtantini M. Exarcharum, & primorum Regum Franciæ diu uſurpata electio & confirmatio, & contra Patrū canones & Eccleſiæ primitivæ uſum conſtituti ſunt peculiare Purpurati Patres, ſedis Apoſtolicæ novi electores; quod itaq; aliquis per malas acquiſivit artes & inique poſſidet, inde præeminentiam & laudem mercari haud poteſt; ſtramincum itaq; eſt hoc Belſarmini argumentum.

§. 16. Sed pergit; antea neq; ſoli, nec primarij Pontificis conſiliarij fuerunt, ut nunc, nam ſicut cardine regitur oſtium, ita Eccleſia eorum bono conſilio, juxta Gloſſam ad ſexti decret. l. 1. tit. 6. cap. 4. ſiquidem primis

primis sexientis vel octingentis annis summi Pontifices ad graviora negotia Ecclesiae dijudicanda, cogebant concilia nationalia Episcoporum Italiae, quibus Concilijs intererant quidem Cardinales Presbyteri sed tamen primus locus Episcoporum erat. Hic se prodit ut forex, dicit, demum istos consiliarios factos non seculis primis sed octavo, quo tempore jam Papae potestas nimium incruduerat, ita ut quiret, veluti Gorgonis caput quavis in truncos & lapides convertere, quid ni tum quoque potuisset tantam suis consiliariis praecellentiam dono dare? Et sciant, id merito censeretur novum, cujus institutio Christi & Apostolorum temporibus est posterior; id vero omne novissimum, quod post Saranae solutionem in Ecclesiam est introductum. Et dicite, cum ideò aliquis, quia alicui est à Consilijs, praeferi debeat illi, qui certa dignitate & propria ordinaria pollet potestate; hoc verum est de Episcopo qui propriam habet de jure divino & primariam potestatem, & non sunt ullius adjutores vicarij aut locum tenentes, nisi Christi, Illud de Cardinali cujus solo consilio & non suffragio fit deliberatio. Et dolendum sane, quòd nunc Romana curia, solum sibi vendicat decisionem ultimam quarumvis controversiarum, ut nunc usus generalium conciliorum evanescat plane, & Papa cum suis electoribus illas vices expleant. Hinc peditentim pl. monstra Ecclesiae obtruserunt. Et esto quod opus habeat Consiliariis Pontifex, tum longe majori jure Canonici Lateranenses illi debebant esse à consilijs, non alij, ut scribit *Cæs. Baronius. T. II. An. 1078. n. II.*

§. 17. Unum insuper addit: crevisse horum Consiliariorum auctoritatem, propter principatum temporalem Papae, tempore Pipini & Caroli M. Recte hoc monet Robertus, hinc enim patet, quo loco Romae sacra habeantur, cum propter temporalia Cardinales consiliarij constituti sint. Et quantum quidem ab hisce temporibus in actis Conciliorum papalium in venire potuerint, potissimum animadverti in curia Romana & alijs conventiculis consilia agitata fuisse de rebus Secularibus de uniendis, & irritandis Regibus, de bello Turcae inferendo, de recuperanda Terra sancta; negotium Religionis Christianae vix obiter tractant. Et ita luxuria ac superbia Romam occupare cepit: intro spicite saltem *Platinam in Stephan. III. Gregorio, IV.* Et quis affirmabit, propter haec secularia & profana constitutos consiliarios, Episcopis praeponi oportere. Sic Romana Ecclesia nunc multum differt ab illa veteri, nunc prope nihil habent veri & legitimi in Ecclesia
B 3 muncris,

muneris, fucum duntaxat & inanem larvam retinent: imo quando omnia habent penitus contraria, necesse fuit illis evenire quod tam sæpe scribit Gregorius. l. 4. Epist. 25 & 55. *Flens dico, gemens denuntio: quia quum sacerdotalis ordo intus cecidit, foris quoq; diu stare non poteris. pl. Job. Calvinus inffit. l. 4. c. 7. in fine.* Et ita Ecclesia Romana in curiam versa est secularem.

§. 18. *Bellarminus* prudentior, non ausus fuit Cardinalium originem ex S. Scriptura probare, quia sciebat hinc illis nullum præsidium fore, tamen quid non ausi sunt inverecondi quidam, qui cum *Eccio in Enchirid. locorum cap. de Cardinal.* dicunt, omnes LXXII. discipulos Christi Cardinales fuisse. Alij, ipsos Apostolos Cardinalium munere functos esse putant, ut *Barbar. in d. 1. quest. Basilica, num. 20. & 29. Isidor. Moscon. de Majest. milit. eccles. lib. 1. part. 1. c. 5. pag. 105.* Etiam Cardinales Apostolorum successores esse, contendit *Johannes de Turre Cremata de Eccles. l. 1. c. 80. item Pet. de Alliaco de Eccles. & Cardinal. auctoritate part. 1. c. 1. operum Joh. Gerson. edit. parisi. An. 1606. col. 899* hic ita scribit: *Apostoli Petro tanquam papale officium gerenti, assistebant, tanquam Cardinalatus ministerium exercentes. De quorum Cardinalatu spiritaliter intelligi possit illud propheticum, sam. 2, 8. Domini sunt cardines terra & posuit super eos orbem: ex quo loco Andreas Siculus factus in Comment. De præstant. Cardinalium. Sic subsumit: Quemadmodum ostium regitur à Cardine ita & hodie Ecclesia Concilio Cardinalium. Ita solemus à baculo ad angulum argumentari, & reor nunquam tale quid somniatum esse ab Anna quæ inibi loquitur. alij cum 7. Candelabris & 7. oculis Zachar. c. 3. eos conferunt: si vana collatio hic juvat, quare Cardinales non conferunt eum septi colli dracone Apocalypico, & sic illis exempla non deessent. At quælo ubi tunc temporis Ecclesias parochiales Religiosi occuparunt, unde illis & non aliunde Cardinalatus competere potuisset: sed mitto cum ipso *Bellarmino* hic me macerare, tunc ipse fecit, qui ab ultima antiquitate suam Cardinalitiam eminentiam repetit: sed post evolutos mille demum consules i. e. post emissum à carcere suo Satanam. Sufficit mihi *Wiceliffi* propositio, (licet à factione Pontificia in Constantinensi concilio damnata) quam tamen quidam in eodem Concilio resuscitarunt, (quod *Pet. de Alliaco Cameracensis Cardinalis in lib. de Reform. Eccles.* tacere non potuit) qui statum Cardinalium utpote inutilem & damnosum nec ab Apostolis vel Concilijs institutum, & sine causa rationa-*

rationabili usurpatum, tanquam onerosum Ecclesie, extirpandum esse dixerunt. Et nihil hac probatione magis ridiculum visum fuit *Polyd. Vergilio de invent. Rerum. l. 4. c. 9.*

§. 19. Instaret forte, si Cardinales ut Episcopi Presbyteri & Diaconi considerentur, à Christo ipso erunt instituti; Sed sermo non est de Cardinalibus quà Episcopi vel presbyteri, sed quà sunt Cardinales.

§. 20. *Volateranus lib. 22. notat,* Cardinales pileo Roseo ut uterentur, & equo veherentur, concessisse Innocentium IV. circa An. 1250. uti & *Pamelius notat ad Epistolam Cornelij 45. & inter epp. Cyprian. vid. Meur. Glossar.* Paulus secundum juxta *Platinam*, capitis tegumenta rufata jisdem obtulisse; Et cum his facio lubentius quam cum illis, qui fingunt Christi ad exemplum jam ab initio Cardinales purpureis togis & pileis incedere, quia Christus sanguine madidus rubuit. Et quia Jesus asino insidens Hierusolimam in troijt, Cardinales mulis inequitare capisse. Qualem tamen rationem equitandi Celestinus V, mandavit, ut habet *Langius in Chron. Civitensi An. 1294.*

§. 21. Porro si eminentiam ex Præscriptione probare velint ut *Allicus de Eccles. auctore. part. 1. c. 2. facit. Resp. recte M. Ans. de Dominis* Præscriptio in rebus divinis ut in humanis locum non habet, ubi præsertim vis & dolus juvat præscriptionem; ut solent Pontificij multa introducere nova, & cum anathemate stabilita. Et si præscriptione sola procedunt, jus verum non habent: quia ubi jura non suppetunt, præscriptionibus haud utimur, & contra præscriptionem rursus præscribi potest.

§. 22. Sed ut dicam quod res est. Procedente tempore abusus obtinuit, ut omnes Diaconi Præsbyteriq; Romani Episcopi, sed soli dicerentur *Cardinales* per excellentiam dignitatis, ut ipse urbis Episcopus *Pape* nomen sibi tanquam proprium vindicavit, quod olim omnibus Episcopis dabatur. Hæc origo Collegij Cardinalium, qui novum nunc ordinem in Ecclesia constituunt, supra omnes ordines sese effequentem Ecclesiasticos. Hæc *Salmasius*, qui tractatum specialem de Cardinalibus adornavit, quem tamen nondum publici juris fecit. Quare in *Basil. Concil. sess. 23. statutum*, ut numerus Cardinalium deinceps sit moderatus, non pluris XXIV. ne superflua numerositate vilescant. At nunc aliter fit, Leo X. una die creavit triginta octo. Imo Cardinalium semper nunc Romæ ad minimum sunt 40. interdum LXX. plus minusve,

juxta Pontificis arbitrium & creationem, imo Onuphrius recenset sec.
XII. ferè quadringentos Cardinales à Romanis Pontificibus creatos
esse; 63. fuerunt quando Onuphrius vixit Anno. 1557. Et tamen non-
dum in tanta copia vilesceere imo annihilari cæperunt. Debebant eligi
ex omnibus Christianitatis regionibus (si fieri posset) ut facilius notitiam
rerum in Ecclesia emergentium haberi & super his maturius deliberatio
institui posset. Noone hæc tendunt ad Monarchiam Papæ? sint viri
scientia & experientia præditi, non minores triginta annis, inter quos
quidam esse poterunt filij, fratres aut nepotes Regum; in quibus cum
circum spectione & maturitate morum competens literatura sufficit.
Quo quid argutius! Non fiant Cardinales nepotes ex fratribus vel so-
rore Romani Pontificis aut alicujus Cardinalis viventis, non illegitime
nati, non corpore vitati, nec alicujus criminis aut infamiæ nota ad-
spersi. Utinam hæc adhuc Romæ vigerent. Hodiernus *Pamphilio* s. In-
nocentius non sinit se adstringi his Basiliensibus decretis. Etiam vo-
luerunt, ut Cardinalium electione fiat, facto prius vero scrutinio, &
per subscriptionem majoris partis Cardinalium, deinde etiam Aposto-
lica literæ cum subscriptione Cardinalium conficiantur. At quot
nunc Papa & Dom. Olympia sine suffragio consistorij Romani eligunt
ignavos Purpuratos patres! Papæ deinceps Cardinalium Creationem
sibi liberam esse voluerunt, ut eam in Consistorio quidem faciant, sed
non cum Consistorio: juxta certam tenentur jurare formulam, *qua l. 1.
fac. Ceremoniarum sect. 8. c. 12.* recensetur, sed omnes per juri facti sunt.
Demum præscribuntur iisdem mores, & quid illis in Ecclesia competat
quomodo papam exorbitantem in ordinem reducere teneantur; sed
malum malo quid præstat; ipsi peccant, hinc & lascivientem Pontificem
haud reprimunt. Quod præter *Robertum Lincolnensem in Anglia tempore
Innocentij IV.* vix quæpiam fecisse persuasus sum. In vestitu luxuriare
quoq; non jubentur, sed experientia luculenter contrarium docet.
*Hieron. lib. 8. in Ezech. in proem. ingeminat: Proch dolor vile palliolum
flagrante jam clericali avaritia, adhuc tamen erat proprium Clericorum
indumentum, nunc autem tandem ad purpuram deventum est, quæ
regij decoris est insigne; hæc hodierni Cardinales flocci faciunt. Mor-
mayus de Missa lib. 2. c. 8. à pag. 620. accurate ostendit ex antiquitate, quo-
modo paulatim Clerici ad illam luxuriam in vestitu devenerint. Et quod
in Narbonensi aliqua Synodo totunde apud Baron. T. 8. A. 598. 1. 32. con-
stitutum*

stiterunt fuit, ut nullus Clericorum vestimenta purpurea induat. *Baronius* tamen licet hæc ipse citet, cum sciat ex *Exod. c. 39.* quod sacerdos *V. T.* vestem coccineam habuerit, majori jure putat talem competere quoq; Clericis Novi pacti, cum major sit gloria sacerdotij Christi quam Aaronitici. Siccine gloria Evangelij Christi consistit in externo & carnali splendore ac vestitu? putaram spiritualem Christi sacerdotij gloriam à Prophetis prædictam fuisse. Sed ita hic adimpletur, quod *Johannes in Apocalypsi c. VI.* prælagiebat: *Vidi ego mulierem insidentem bestia coccinea plena nominibus blasphemiarum &c.* Erat autem Mulier illa amicta purpura & cocco. Huicq; per omnia responderent, ut *Balaam* loquitur.

S. 23. Sed videor forte eis injuriam facere, quid ni n. purpurâ jure uti queant cum Regibus sint æquales, qui coccineis merito utuntur. Nam isti sunt, si credendum Romanæ sedis parasitis: Majestas Reipubl. Christianæ; vicem gerentes Apostolorum; Orbis Cardines; Ecclesiæ columnæ, capita, lumina; Lucernæ ardentes; Stellæ fixæ in coelo; Patres conscripti in diademate principis; Divi, Venerabiles, Reverendissimi Religiosissimi, splendissimi, illustres, super illustres, illustrissimi; item maximi, potentissimi; seniores populi, Patritii maximi, Reges deniq; uti talem ferruginem titulorum ex aliquot dedicationibus illis factis, collegi. nã *Sixtus V. Constit. 50. de creatione Cardinalium*, Cardinalatus celsitudinem ac splendorem dignitati Regiæ comparavit. idem attentavit *Belharminus in disput. Apologetica contra Regem Britannia*, ubi alicui Carulo hæc præmissa inscriptio, *de Comparatione Regis & Cardinalis*. Videte quo tandem hæc se efferat bestia Babylonica. *Pbi Pierre, pbi Paule* Regibus æquiparantur, cum tamen notum sit quantum distet pilus à diademate Regali, & quantum intersit inter Servum servi servorum, & Dominum tot populorum, ut eleganter *Molinaus sonat*. donec ergo stolide Canonistæ per gl, in c, ad Apostolicæ, in verbo Cardinales & *prosp. Farinac. de crim. læs. Majest. q. 112 n. 100.* asseverant, qui Cardinalem offenderit, licet sit Imperator, crimen læsæ majestatis commississe dicitur?

Bernhardus omnium optime exprimit de *Consid. l. 4. c. 4.* quid veros Cardinales deceat: moderni autem *dis Νεοπρωτων* priscis discrepant. jam saltem nummati, qui care rubrum galerum coemere poterunt illos honores appetunt. Papa Cardinalem à se creatum donat annulo: Cardinalis moriturus vicissim legat Papæ pro hoc munusculo quingentos ducatos, Non tantivendunt annulos suos Aurifices Rostochenses. imo milites

militēs deposita toga Cardinales creantur. Et quomodo propter supra
multi ad Cardinalium dignitatem venerint, recenset *Auctor Alvearis* qui
est *Philippus von Warrix/Herr von Berg sant-Aldegonde. part. 6. c. 4. pag.*
249. nam Romæ omnia adhuc sunt venalia, ut olim tempore Alexandri
VI. de quo hoc decantatum:

Vendit Alexander sacramenta, altaria, Christum:

Emerat ille prius, vendere jure potest.

Et quid ni tanto pretio emerent Cardinalatum: cum vicissim iis-
dem ex certis provisionibus vel a. S. B. Provisionatis solvantur quotan-
nis coronati 1320. quibusdam plus & alijs minus, ex quibus redditibus olim
alebantur viduæ multæ & pauperes, quorum tandem alimenta in luxum
Cardinaliū & curiæ Romanæ transferunt. Sic adeo pinguis est panis Chri-
stii, cujus dulcedo juxta probos ac improbos allicit; & ut illi bono modo,
ita hi malo ad eam degustandam non raro aspirant, uti vere *Polydorus*.
Hæc camera Pontificis mari haud dissimilise est, in quod intrant omnia
flumina, & non inundant juxta effatum *Aulici Romani Theodoric. à Niem.*
in Nemor. union. tractat. 6. c. 37. Hos & uberrimos redditus probat firmi-
ter: *Reinold. in colloq. cum Haro. c. 7. à pag. 612. Aeneas Sylvius Ep. 66.*
Nihil est, inquit, quod absq; argento Romana curia dedat, ipsa manu im-
positio, & sp. sancti dona venduntur: nec peccatorum venia, nisi nummatis
impenditur, quare recte cecinit Mantuanus de Calam. temp.

— *venalia nobis*

Templa, sacerdotes, Alteria, sacra, coronæ

Ignes, thura, preces, cælum est venale, Deusq;

Multa de hac Romanæ curiæ avaritia habet *M. Ant. de Dominis,*
de Rep. Eccl. lib. IX

§. 25. Regum fratres vel filij sive agnati Cardinalis titulo hodie in
signiri cupiunt; non ut sint Clerici, i. e. extra sortem populorum, ut di-
vinis incumbant muneribus, tanquam ministri Christi, ad docendum,
sacramenta dispensanda, & ad Christo animas lucrandas. Sed quia Re-
gnum, aliumve Ducatum hæreditario jure haud impetrare possunt, pri-
mogenito fratre illum intercipiente; quem itaq; Principatum terre-
num sibi in seculo non promittere poterant, promittunt sibi
in Ecclesia, dum ad Papatum adspirant sic tamen ut emineant: Et deme-
rerras Papæ, regimen seculare, regalia, provincias, quibus tempo-
raliter

raliter dominatur, non tot Nobiles ac Principes clericatum Episcopi Romani ambient; si tam divitem dotem nostræ quoq; Ecclesiæ Clericis solvere possent, haberent etiam illustres Procos.

§. 26. Cui hæc nota sunt, facili negotio de statu modernæ Ecclesiæ Romanæ, & quid Romæ fiat judicare poterit: Is mecum fatebitur Papam non amplius Ecclesiasticis sed potius secularibus implicatum esse machinationibus; Si quæ sunt sacra perficienda, illa Cardinalibus ocio cupidis & ἀναλφάβητοις committuntur; qui libidinibus dediti, quod per varia exempla *Magdeburg.* ex propria Pontificiorum confessione, in *Centuriis sui Cent. XII. c. 7. pag. 1076.* probant; hinc ad suos quos habent Secretarios res maximi momenti devolvunt, & ut hi rem referunt in Consistorio Romano, ita ferunt sententiam. Ubi vero aurum tarde fluit, negotium hæret, atq; ex ea parte justitia, ex qua majus auri pondus, propendet, ut *Archi-Episc. Spalatinus*, (quem hic magis facio.) observavit. Ita Secretarij mercenarij gubernant universalem orbem Papalem. Nam Papa cum Cardinalibus in rebus temporalibus, tanquam longe majoris momenti, occupantur, Divina & Ecclesiastica parvi pendunt. Quibus nunc non tædio erunt hi Romani Antistites? deplorate Pontificios sub tali jugo adhuc onustos incedentes, & vobis gratulamini, quod per Dei gratiam ex illo Babylone exempti, Deo vestro liberrime & Christiane vivere possitis.

καὶ ταῦτα δὴ μὲν ταῦτα

COROLLARIA.

Minus consentaneum est illud Clementis, *Clem. lib. 2. tit. 9. de jure jurando.* per Pontificem imperium translatum fuisse à Græcis ad Romanos. Est istud

C

Inno-

Innocentij III. quod in potestate
Apostolicæ sedis sit transferre Impe-
rium *c. venerabilem de Elect. & Elect. potest.*
ut inique defendit *Bellarminus.*

II.

Contra historicam fidem est, quod
Gratianus Decreti part. I. dist. 96, c. 14 § Constan-
tinus, commemorat: Constantinum
M. Coronam omnemq; Regiam
dignitatem in urbe Roma, ac in par-
tibus Occidentalibus, Sylvestro Pa-
pæ concessisse.

III.

Jesuitæ falso & frustra negant, Papam
Johannem VIII. fuisse mulierem.

IV.

Jubileum Antichristianum s. Papisti-
cum, uti describitur in *Extravag. com-*

mun. l. V

mun. l. V. tit. 9. de penit. & remiss. c. 1. Antiquorum
item c. 2, unigenitus & c. 4. quemadmodum
abominamur. sed potius Jubileum
Christianum tota vita celebramus.

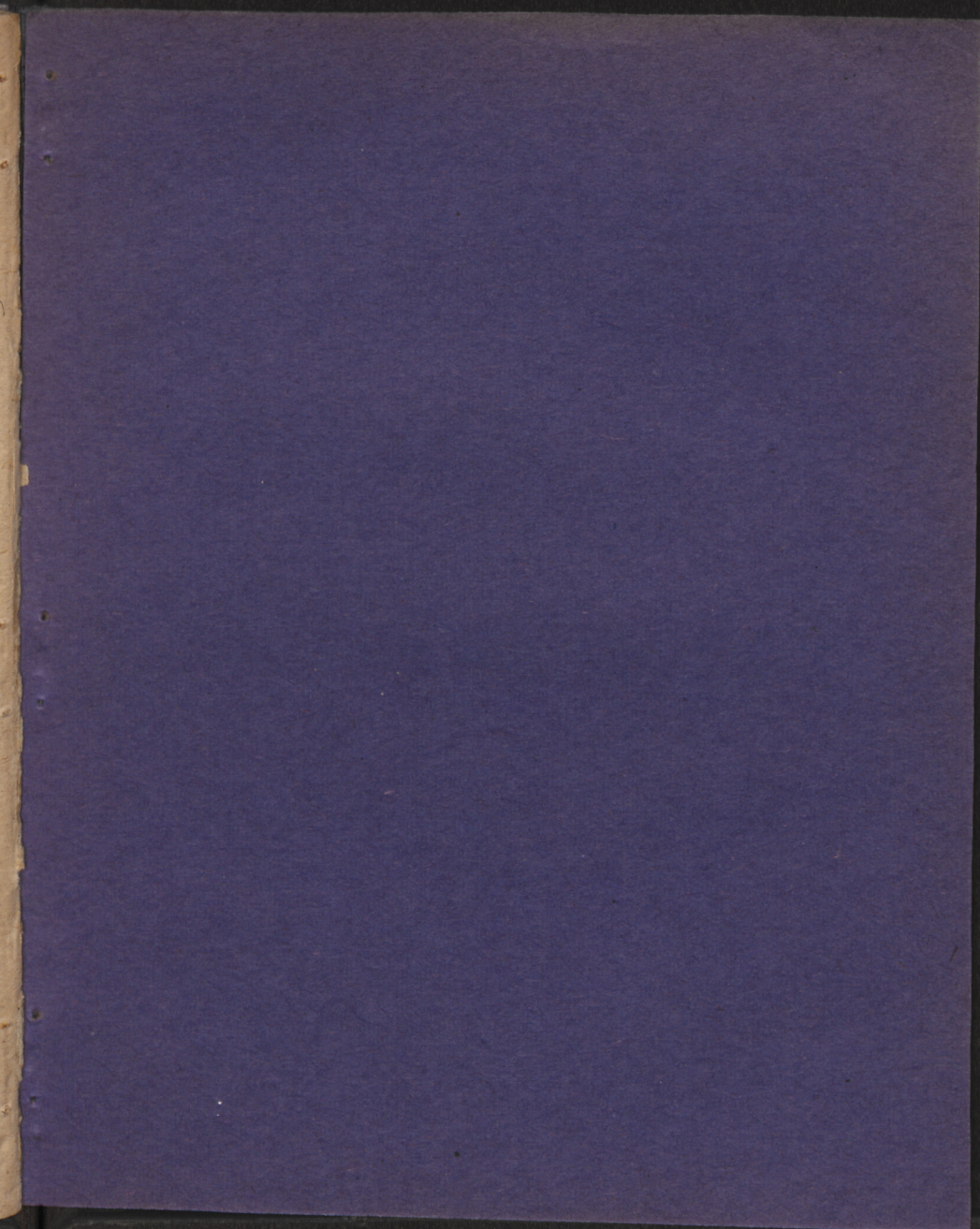
TANTUM.

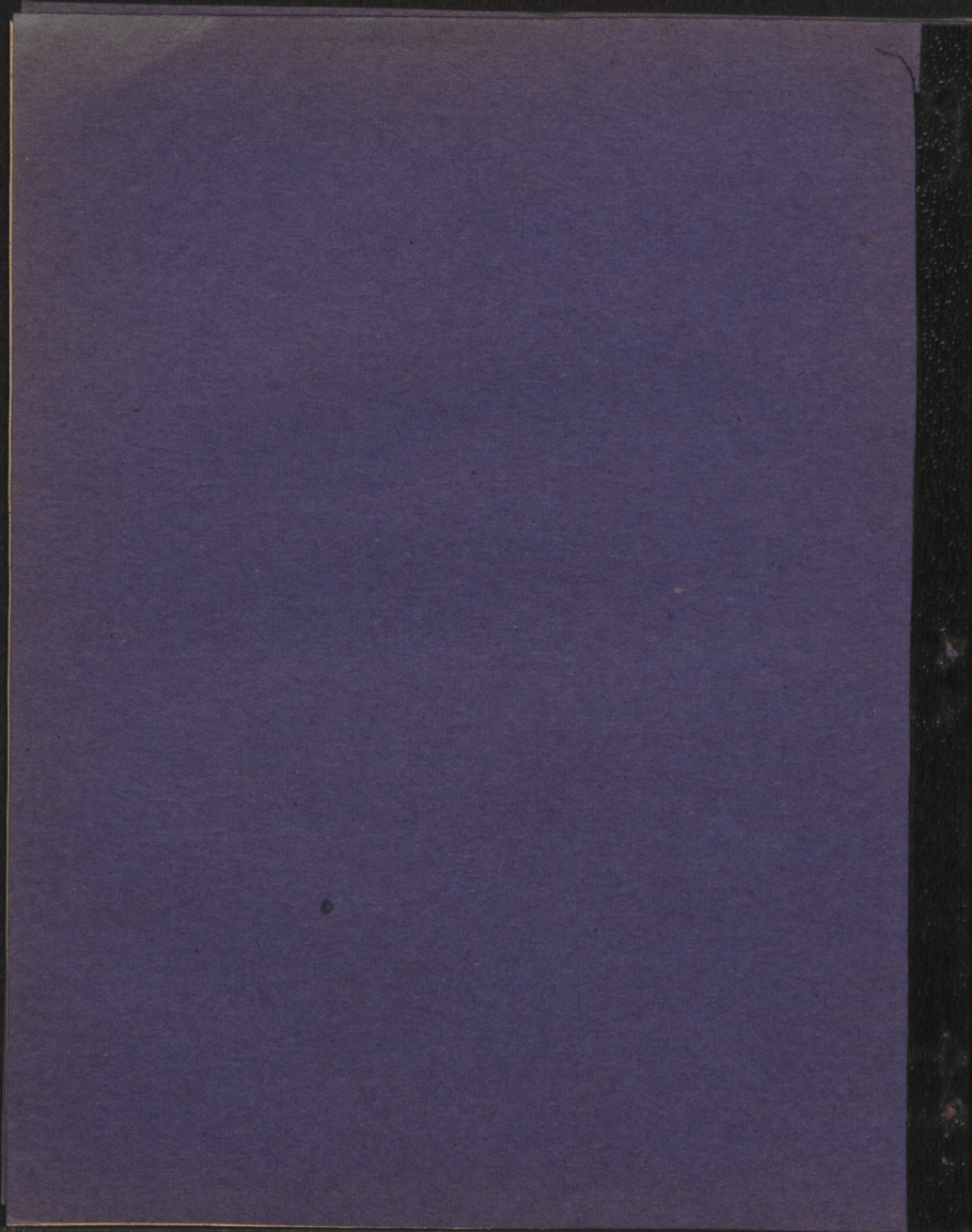

Christianae ecclesiae
abominatur sed potius jubileum
et singulis et singulis et singulis
et singulis et singulis et singulis

TANUM

mun. l. V. tit. 9. de penit. Gre
item c 2, unigenitus G. c.
abominamur. sed p
Christianum tota vit

TANTU

aliquorum
modum
bileum
amus.

